

STILLAHAVSOMRÅDET

EU:s förbindelser med Stilla-havsområdet har politiska, ekonomiska och utvecklingsmässiga dimensioner. EU är Stilla-havsregionens näst största handelspartner och i juni 2018 inleddes förhandlingar om omfattande frihandelsavtal med Australien och Nya Zeeland. EU har ett partnerskap med femton oberoende östater i Stilla havet, där fokus ligger på utveckling, fiske och klimatförändringar, samt med tre utomeuropeiska länder och territorier i Stilla-havsområdet och med Stilla-havsöarnas forum.

RÄTTSLIG GRUND

- Avdelning V (unionens yttre åtgärder) i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget),
- avdelningarna I–III och V (gemensam handelspolitik; utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd; internationella avtal); i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- ramavtalet mellan Europeiska unionen och Australien,
- partnerskapsavtalet om förbindelser och samarbete mellan EU och Nya Zeeland,
- partnerskapsavtalet mellan gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet (AVS) och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater (Cotonouavtalet).

EU OCH STILLAHAVSREGIONEN

Samarbetet mellan EU och Stilla-havsregionen har långvariga anor och kännetecknas av gemensamma värderingar och starka ekonomiska och handelsmässiga förbindelser. EU har utvecklat partnerskap i regionen med Australien, Nya Zeeland, de femton oberoende öststaterna i Stilla havet, de tre utomeuropeiska länderna och territorierna samt Stilla-havsöarnas forum.

EU, Australien och Nya Zeeland är likasinnade partner med gemensamma värden och intressen. EU har utvecklat nära förbindelser mellan den offentliga och privata sektorn med båda länderna. De spänner över ett brett spektrum av frågor, såsom klimatförändringar och katastrofriskreducering, regelstyrd världshandel, säkerhet och utveckling, teknisk forskning och mänskliga rättigheter.

EU:s förbindelser med Stilla-havsöarna har traditionellt baserats på utvecklingssamarbete inom ramen för partnerskapet mellan EU och länderna i Afrika,

Västindien och Stillahavsområdet (AVS-länderna). Under de senaste åren har dessa förbindelser utvidgats till andra sektorer såsom miljö, god samhällsstyrning, energi, klimatförändringar, fiske och mänskliga rättigheter.

A. Australien och Nya Zeeland

1. Australien

[Europeiska unionen och Australien](#) har ett sedan länge etablerat partnerskap som sträcker sig tillbaka till 1960-talet. Grunden för de aktuella förbindelserna är 2017 års [ramavtal mellan Europeiska unionen och Australien](#). Detta avtal är inriktat på politisk dialog, säkerhetsfrågor, internationellt samarbete, ekonomi och handel, rättvisa, kultur och utbildning, energi och miljö. Texten håller på att ratificeras, men har tillämpats provisoriskt sedan oktober 2018. Utöver detta fördrag har EU och Australien undertecknat 19 bilaterala avtal, och bilaterala dialoger förs regelbundet.

Australien är en viktig handelspartner för EU. Under 2018 var EU Australiens tredje största partner inom handel med varor i båda riktningarna, vilken uppgick till totalt 47,5 miljarder euro. Australien är EU:s 18:e största handelspartner, och EU:s viktigaste exportkategorier är maskiner, kemikalier och jordbruksprodukter. Australiens viktigaste export till EU är mineraler, råmaterial och förädlade föremål. EU och Australien förhandlar om ett frihandelsavtal för att underlätta det kommersiella utbytet mellan de båda parterna. Rådet gav kommissionen mandat i maj 2018 och den första förhandlingsomgången ägde rum i Bryssel i juli 2018. Den andra omgången hölls i november 2018 och den [tredje](#) och senaste omgången ägde rum i Canberra i Australien i mars 2019.

2. Nya Zeeland

Förbindelserna mellan EU och Nya Zeeland styrs för närvarande av [partnerskapsavtalet om förbindelser och samarbete](#) (PARC), som undertecknades den 5 oktober 2016. Partnerskapsavtalet underlättar bilaterala kontakter genom att stärka den politiska dialogen och förbättra samarbetet i ekonomiska och handelsrelaterade frågor och på många andra områden, från innovation, utbildning och kultur till migration, terrorismbekämpning, kampen mot organiserad brottslighet och it-brottslighet samt rättsligt samarbete.

EU är Nya Zeelands tredje största handelspartner efter Kina och Australien. 2018 uppgick handeln med varor i båda riktningarna mellan EU och Nya Zeeland till 9,5 miljarder euro. Nya Zeelands huvudsakliga export till EU bestod av livsmedel och råmaterial, medan EU:s viktigaste export till Nya Zeeland var maskiner och transportutrustning. De två parterna förhandlar för närvarande om ett [frihandelsavtal](#). Efter rådets godkännande den 22 maj 2018 av ett mandat för EU inleddes formella förhandlingar den 21 juni 2018. Första rundan ägde rum den 16–20 juli 2018 och visade enighet mellan de två sidorna på de flesta förhandlingsområden. Den andra omgången ägde rum den 8–12 oktober 2018 i Wellington, Nya Zeeland. Den tredje och senaste omgången ägde rum i Bryssel den 18–22 februari 2019. Fjärde rundan är tänkt att äga rum i Nya Zeeland i maj 2019.

B. Andra Stillahavsländer

De 15 oberoende öststaterna i Stilla havet^[1] har en sammanlagd yta på 528 000 km² och ingår i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet (AVS). EU:s förbindelser med dem är inriktade på utvecklingsamarbete, fiske och klimatförändringar.

EU:s strategi för de femton öststaterna, beskrivs i det gemensamma meddelandet från 2012 med titeln [Mot ett förnyat utvecklingspartnerskap mellan EU och Stillahavsområdet](#). Den bygger på ramen för [Cotonouavtalet](#) med AVS-länderna. Eftersom Cotonouavtalet skulle löpa ut den 29 februari 2020, inleddes förhandlingarna om ett avtal efter Cotonouavtalet i september 2018. I december 2019 förlängdes tillämpningen av Cotonouavtalet till december 2020. Eftersom förhandlingarna ytterligare försenats kommer tillämpningen av avtalet att förlängas till juni 2021.

Europaparlamentets ståndpunkt har uttryckts i tre resolutioner ([den 4 oktober 2016](#), [den 14 juni 2018](#) och [den 28 november 2019](#)). Parlamentet välkomnade den föreslagna generella strukturen för det framtida samarbetet mellan AVS-länderna och EU samt upprepade betydelsen av att stärka partnerskapets parlamentariska dimension. I sin senaste resolution som antogs i november 2019 gjorde parlamentet bevarandet av den gemensamma parlamentariska AVS-EU-församlingen till en förutsättning för att godkänna det framtida avtalet.

EU-27 är AVS-Stillahavsregionens [femte största handelspartner](#) med en handel som uppgick till på 2,6 miljarder euro 2019. Förhandlingarna om ett heltäckande ekonomiskt partnerskapsavtal mellan EU och öststaterna i Stilla havet lades på is 2015 i väntan på en granskning av hur fiskeresurserna i Stilla havet förvaltas. [EU har under tiden ingått ett interimsavtal om ekonomiskt partnerskap med Papua Nya Guinea och Fiji](#), som ratificerades av Europaparlamentet i januari 2011. Samoa slutförde nyligen sin anslutningsprocess till avtalet om ekonomiskt partnerskap och började tillämpa det provisoriskt den 31 december 2018. Salomonöarna anslöt sig till avtalet om ekonomiskt partnerskap den 17 maj 2020. Tonga förklarade sin avsikt att ansluta sig till avtalet om ekonomiskt partnerskap 2018 och man har för avsikt att slutföra förhandlingarna i slutet av 2020.

EU är den tredje största givaren av [utvecklingsbistånd](#) till AVS-länderna i Stillahavsområdet efter Australien och Japan. [Europeiska utvecklingsfonden](#) (EUF) är det viktigaste instrumentet för EU-stöd till utvecklingsamarbete inom ramen för det nuvarande Cotonouavtalet. Finansieringen av AVS-länderna i Stillahavsområdet och regionens (dåvarande) fyra utomeuropeiska länder och territorier (inbegripet Förenade kungarikets territorium Pitcairnöarna) för perioden 2014–2020 inom ramen för den 11:e europeiska utvecklingsfonden uppgår till cirka 800 miljoner euro. Medlen från den 11:e europeiska utvecklingsfonden kompletteras av ett antal tematiska program inom ramen för olika finansieringsinstrument.

Det nya instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingsamarbete och internationellt samarbete (NDICI) kommer att vara det viktigaste finansieringsinstrumentet för

[1]De 15 öststaterna är följande: Fiji, Papua Nya Guinea och Östtimor, som tillsammans står för 90 % av regionens landmassa och befolkning, samt tolv små öststater under utveckling: Cooköarna, Kiribati, Mikronesien, Nauru, Niue, Palau, Marshallöarna, Samoa, Salomonöarna, Tonga, Tuvalu och Vanuatu.

EU:s samarbete och utveckling med partnerländer inom ramen för den fleråriga budgetramen för 2021–2027. Det skulle bland annat integrera EUF, som för närvarande inte ingår i EU:s budget. Integreringen av EUF i unionens budget skulle öka Europaparlamentets kontrollbefogenheter och bidra till att stärka den offentliga legitimiteten och den politiska synligheten för EU:s externa bistånd som helhet.

I enlighet med artikel 6 i sin [resolution](#) av den 27 mars 2019 har Europaparlamentet begärt att minst 620 miljoner euro i 2018 års priser ska anslås till AVS-Stillahavsområdet. Hittills har emellertid varken kommissionen eller rådet officiellt tagit ställning till denna begäran. Förhandlingarna mellan rådet och parlamentet om den nya fleråriga budgetramen 2021–2027 och instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete pågår fortfarande och förväntas vara avslutade i slutet av 2020.

De oberoende östaterna i Stillahavet står inför stora utmaningar på utvecklings- och klimatområdet. När det gäller klimatförändringar ställde sig EU och de små östaterna under utveckling bakom det ambitiösa globala Parisavtalet vid FN:s 21:a klimatkonferens 2015 (COP21). Det 23:e mötet (COP23), under Fijis ordförandeskap, hölls i Bonn i Tyskland den 6–17 november 2017.

Stillahavsöarnas forum (PIF), en politisk gruppering med 18 stater, är en samtalspartner för EU i samband med EU:s utvecklingsfinansiering och handelsförhandlingar. Där ingår Australien, Cooköarna, Mikronesien, Fiji, Kiribati, Nauru, Nya Zeeland, Niue, Palau, Papua Nya Guinea, Marshallöarna, Samoa, Salomonöarna, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Nya Kaledonien och Franska Polynesien. De två sistnämnda utgör tillsammans med Wallis- och Futunaöarna EU:s tre utomeuropeiska länder och territorier i regionen.

EUROPAPARLAMENTETS ROLL

Europaparlamentets förbindelser med parlamenten i Australien och Nya Zeeland härrör från 1979, då [delegationen för förbindelserna med Australien och Nya Zeeland](#) inrättades. Sedan dess har delegationen deltagit i regelbundna interparlamentariska möten med parlamenten i Australien och Nya Zeeland för att främja förbindelserna med båda länderna och diskutera frågor av gemensamt intresse, såsom jordbruk, energi, miljö och klimatförändringar, utveckling och ekonomiskt samarbete, vetenskap och teknik, handel, främjande av global och regional säkerhet i Asien och Stillahavsområdet, kampen mot terrorism samt mänskliga rättigheter. Det [39:e och senaste interparlamentariska mötet mellan EU och Australien](#) ägde rum i Sydney och Brisbane i oktober 2018. Det [22:a interparlamentariska sammanträdet mellan EU och Nya Zeeland](#) hölls i Wellington och Auckland i februari 2018.

I sina förbindelser med övriga länder i Stillahavsområdet företräds Europaparlamentet av [delegationen till den gemensamma parlamentariska AVS–EU-församlingen](#). Denna delegation ansluter sig till sin AVS-motpart i den gemensamma parlamentariska AVS–EU-församlingen, som består av lika många företrädare för EU och AVS-länderna. Den viktigaste uppgiften för delegationen är att förbereda den gemensamma parlamentariska AVS-EU-församlingens sammanträden, att utvärdera och följa upp Europaparlamentets verksamhet, att anordna möten med högt uppsatta personer

i AVS-länderna och att diskutera aktuella frågor som rör genomförandet av Cotonouavtalet. Den gemensamma parlamentariska AVS–EU-församlingens [38:e sammanträde](#) hölls i Rwanda i november 2019.

Kahraman Evsen
11/2020

